

Legene må gi reformen et innhold

– At sykehusene er blitt foretak, betyr ikke at de skal fungere som butikker basert på lønnsomhetsfilosofi. Det overordnede målet er å ivareta kvaliteten og sikkerhet, og sørge for et likeverdig helsetilbud. Her har myndighetene og legene felles interesser.

Det sa helseminister Dagfinn Høybråten i sitt innlegg på landsstyremøtet i Tromsø. Han berømmet Legeforeningen for å ha støttet opp om planleggingen og gjennomføringen av sykehusreformen.

Refset lønnsomhetstenkning

– Jeg forventer at Legeforeningen fortsatt blir en aktiv pådriver i reformprosessen. Reformen har så vidt bare begynt, og det er nå vi må utnytte potensialet som ligger i den, sa Høybråten.

Han pekte på samarbeidet mellom helseforetakene og mellom første- og annenlinjetjenesten samt utviklingen av et nytt finansieringssystem som de viktigste utfordringene i tiden som kommer, og understreket behovet for en rasjonelt organisert, men fortsatt desentralisert helsetjeneste. Han lovet flere forbedringer, blant annet å fjerne problemet med korridorpasienter i sykehusene, korte ned ventetiden for behandling og styrke kvalitetskontrollen gjennom bedre rapporteringsrutiner, bruk av virksomhetsdata og IKT-satsing.

– Myndighetene og legene har sammenfallende interesser i å gi foretaksreformen et faglig innhold, sa helseminister Dagfinn Høybråten. Foto L.B. Johannessen

Divisjonsdirektør Bjørn Guldvog i Sosial- og helsedirektoratet omtalte legene som faglige premissleverandører i arbeidet med sykehusreformen.

– Reformen tydeliggjør at legene ikke bare har et pasientansvar, men også et samfunnsansvar. De må delta med dokumentasjon i arbeidet med å løfte frem medisinske fag og prioriteringer, sa Guldvog.

Han pekte på utfordringer på flere nivåer i foretakssystemet: Lokalt er det behov for å rydde opp i ventelister, fjerne korridorpasienter og arbeide for kvalitet og pasientsik-

kerhet. De regionale utfordringene er knyttet til funksjonsfordeling og samarbeid mellom sykehusene, mens de nasjonale målene er å sikre et likeverdig tilbud og en likeverdig kvalitet i helsetjenesten.

– Legeforeningen er sentral i alt dette arbeidet, og er en viktig samarbeidspartner for lokale og nasjonale myndigheter, understreket Guldvog.

Legenes ansvar

Leder av Legeforeningens regionsutvalg i øst, Torunn Janbu, oppfordret til å tenke lokalt og handle regionalt i arbeidet med å gi helseforetaksreformen et faglig innhold.

– Initiativene bør komme fra de lokale arbeidsplassene i sykehusene og i spesialisttjenesten, men Legeforeningen og i første rekke spesialforeningene har en viktig oppgave i å følge opp lokale tiltak. Leger må i større grad enn før bygge sin argumentasjon på dokumenterte behov. Men mye av grunnlagsmaterialet finnes allerede lokalt, i form av rapporter og prosjektbeskrivelser. Det viktige er å ta tak i dette, sa Janbu.

– Legene må selv ta initiativet og definere reformens faglige innhold, og ikke vente på at andre skal gjøre det, oppfordret hun.

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforeningen.no

Industrien rasler med sablene mot Legeforeningen

Debatten på landsstyremøtet om legene og legemiddelindustrien fikk en uventet vending da industriens folk truet med å kutte sponsor- og utstillingsvirksomhet ved arrangementer i Legeforeningens regi.

Truslene fra industriens representanter kom etter at sentrale ledere i Legeforeningen hadde vært på talerstolen og advart mot uheldige bindinger til den farmasøytiske industri. Flere oppfordret til en større grad av etisk bevissthet blant leger og medisinske forskere.

Vurderer nytteverdi

Da det var industriens tur til å tale, gav både direktør Olav Flaten i selskapet Glaxo-SmithKline (GSK) og Pfizer-direktør Grethe Aasved klart uttrykk for deres syn om at legene og industrien har et avhengighetsforhold, men at interaksjoner som skjer i åpenhet er uproblematisk. Begge sa imidlertid at industrien nå vil vurdere å holde seg unna kurs og konferanser knyttet til Legeforenin-

gens videre- og etterutdanning. Begrunnelsen de gav var at de farmasøytiske selskapene angivelig får for lite igjen for sponsorinnsatsen ved kursarrangementene.

Grethe Aasved og Olav Flaten sier at industrien seriøst vurderer å holde seg unna arrangementer knyttet til Legeforeningens videre- og etterutdanning. Foto S.B. Nesje

– Når utstillere fra industrien blir avspist med noen skarve kvadratmeter på gangen utenfor et kurslokale, blir rammebetingelsene for dårlige i forhold til den høye prisen de må betale. Da må vi vurdere nytteverdien av vår utstillingsaktivitet, sier Olav Flaten til *Tidsskriftet*.

Ifølge Flaten er industrien tungt inne økonomisk i deler av legers videre- og etterutdanning, men det er først og fremst utstillingsaktivitet i tilknytning til de obligatoriske kursene man skal se nærmere på.

– Vi vil vurdere alternativer til å bruke sponsormidler innen legenes kursutdanning. I stedet kan det bli aktuelt å utvikle egne kurstilbud eller gi andre former for støtte til kurs, kongresser og faglig virksomhet, sier Flaten. Han legger til at det ikke er snakk om tomme trusler.

Uten innflytelse på kursene

President Hans Kristian Bakke sier at legene og industrien er tjent med et samarbeid, men at det må foregå på en ryddig og åpen måte.

– Så lenge kontakten mellom industrien og legestanden er redelig og åpen for innsyn og kontroll, er den uproblematisk. Dette prinsippet gjelder også bruken av stands og utstillinger i tilknytning til kurs og arrangementer innen legenes videre- og etterutdanning. Slik praksisen er i dag, har legemiddelindustrien ingen innflytelse over

kursutdanningens faglige innhold, og det er det sentrale poenget her.

– Hvilke konsekvenser kan det få for Legeforeningen dersom industrien trekker seg fra sponsor- og utstillingsvirksomhet i tilknytning til videre- og etterutdanningen?

– Gjør industrien alvor av dette, vil både myndighetene og arbeidsgiverne bli stilt

overfor større krav til å fremskaffe økonomiske ressurser i videre- og etterutdanningen, medgir Hans Kristian Bakke.

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforeningen

☞ Se også side 1738 og 1741–3

Munter møteplager i Tromsø

«Så flott at dere sitter her ennå, jeg har noe viktig å fortelle!» lød det da den lystige dr. G. Krone stormet inn i møtesalen under landsstyrets budsjettbehandling, for å gi legestanden råd og vink om kreativ takstbruk innen ekspansiv legepraksis.

Det var ikke den eneste gangen den pågående fyren, godt utstyrt med pannespeil på det langhårete hodet, penner og sedler i frakkelommen og fiskehåven stikkende opp av ryggsekken, avbrøt landsstyremøtet med innspill og ablegøyer.

– Det finnes store inntjeningsmuligheter hvis man bare er oppfinnsom nok, sa Krone, som introduserte landsstyredelegatene for begreper og ideer som «utvidet mellomlegg», «innskjerpet Romberg» og «tidstakst med uttelling».

– Mitt største ønske er å bli leder for en ny aksjon riktig takstbruk, ler den pengekjære doktoren når *Tidsskriftet* spør om hans mål og ambisjoner.

Under den grelle parykken og bak den festlige fasaden finner vi Georg Høyer som er professor i sosialmedisin ved Universitetet i Tromsø. Han er også leder for Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin. Høyer forteller at dr. Krones skøyestreker oppstod på en legevaktkonferanse for et par år siden.

– Jeg tar tak i legehverdagens utfordringer, problemer og fristelser. Folk kjenner seg igjen, det er jo det som får oss til å le, sier Høyer.

– Hvor hentet du ideen til dr. Krone fra?

– Jeg er blant dem som synes det er vanskelig å kombinere rollene som hjelper og kremmer. Derfor la jeg merke til historien om en litt distré mann som hadde vært på le-

Georg Høyer alias dr. G. Krone kuppet landsstyremøtet i Tromsø med kreative avbrytelser. Foto T. Sundar

gevakten. Da en sykepleier spurte om han hadde vært inne hos legen, svarte han: Nei, jeg har bare vært hos han som tok imot pengene!

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforeningen.no

Rydder opp i forholdet til industrien

Landsstyret vedtok at Rådet for legeetikk kan reagere mot leger som overtrer reglene for samarbeid med farmasøytisk industri. Det betyr at rådet kan reagere i saker der bindinger til industrien har bidratt til å svekke tilliten til en leges faglige vurderinger. Overfor legen kan rådet uttrykke sin beklagelse eller gi en reprimande. Videre kan det gi pålegg om at påklagede forhold beklages eller avsluttes. Hvis rådet mener at en lege på en særdeles graverende måte har overtrådt de etiske reglene, kan saken oversendes sentralstyret med forslag om eksklusjon. Også i tilfeller der en lege ikke vil rette seg etter rådets avgjørelse, kan eksklusjon foreslås.

Sentralstyret ønsket å knytte endringene i de etiske reglene opp mot retningslinjene for samarbeid med industrien, men landsstyret gikk imot forslaget fordi man ikke ønsket etiske regler som bygger på en avtale industrien har lagt premissene for. Det ble også vedtatt tilføyelser til etikkreglene om at annonsering som kan skape angst, fordommer eller urealistiske forventninger til helsetjenesten ikke må forekomme, og at den ansvarlige leges navn må fremgå ved ervervsmessig annonsering av legetjenester.

Frem til nå har ikke Legeforeningen hatt noen sanksjonsmulighet overfor medlemmer som bryter retningslinjene for samarbeid mellom farmasøytisk industri og legestand. Legemiddelindustriforeningen (LMI) har på sin side kunnet gi bøter til firmaer som bryter retningslinjene. I 2000 ble det også opprettet et selvjustisorgan for samarbeid mellom legestand og industri, forankret i retningslinjene. Dette rådet uttaler seg i saker om brudd på samarbeidsavtalen, mens det er opp til Legeforeningen eller LMI å bestemme reaksjonsform.

Organisasjonsutvalget ønsker innspill

Organisasjonsutvalget inviterer enkeltmedlemmer og organisasjonsledd til å komme med innspill til arbeidet. På Legeforeningens nettsider ligger begge rapportene som utvalget har avgitt så langt, og en elektronisk postkasse der innspill kan postes. Fra åpningssiden, www.legeforeningen.no, velger du *Organisasjon* i menyen til venstre. Her finner du en oversikt over Legeforeningens nåværende organisasjon, opplysninger om organisasjonsutvalgets arbeid og muligheten til å komme med innspill. Rapportene fra utvalget finner du også ved å klikke på *Medlemsinformasjon* i menyen til venstre. Deretter velger du *Rapporter og interne høringer*.